

rationalistische school is genegeerd en miskend, eensdeels door een absoluut verwaarloozen van de philosophische zijde van het Grieksche volksleven, en door de philologie in kritiek te laten opgaan, anderdeels door een eenzijdig op den voorgrond schuiven van het begriefflich-logische element in de Grieksche wijsbegeerte, waardoor deze school een belangrijken factor van den Griekschen logos buiten beschouwing heeft gelaten en alzoo is te kort geschoten in hare roeping om te zijn *wetenschap van den logos*.

Antithetisch volgt daaruit, dat de philologie deze fout van de rationalistisch-kritische school heeft te mijden, en van deze mystisch-religieuze strooming niet slechts studie heeft te maken, maar ook de Grieksche filosofie van dit gezichtspunt uit heeft te bezien; en dat ze dus de kritiek wel als hulpwetenschap heeft te gebruiken en te waardeeren, maar eenerzijds voorzichtigheid moet betrachten bij de toepassing, en aan den anderen kant niet bij die kritiek mag blijven staan, maar met de door haar verkregen resultaten heeft te arbeiden om in te dringen in de verborgenheden van het Grieksche leven; dat ze voorts hierbij wel niet de logische zijde van het Grieksche denken heeft te verwaarloozen, noch ook in den wind te slaan de waarschuwingen, die tegen een onkritisch phantaseeren, waar het *feiten*materiaal niet aanwezig of corrupt is, worden ingebracht,<sup>133)</sup> — maar toch andererzijds zóó heeft te arbeiden, dat ze niet met het onkruid de bloem vertreedt, die daaronder verscholen, haar stille pracht slechts vertoont aan hem, die zich de moeite geeft haar te zoeken daar, waar een ander haar bestaan niet zou vermoeden. Zulk eene bloem is de Grieksche mystiek; die haar niet ziet, vertreedt haar; maar wie ze zoekt en vindt, dien ontsluit ze van zelf de weelde haars rijkdoms.

Doch hierbij heeft de Calvinistische wetenschap niet stil te staan. Zeker, het rationalisme heeft door zijn eenzijdig acht geven op het begriefflich-logische, en door achteloos voorbij te gaan aan het religieus-mystieke element in de Grieksche ontwikkeling, de Grieksche filosofie en den Griekschen logos in 't algemeen miskend; en in zoover is het eene oorzaak van blijdschap, dat in onzen tijd de zin voor dit mystieke element weer is opgeleefd, dat men het leert verstaan en waardeeren; dat men ook de philologie niet meer in louter kritiek, ook niet